

Városi Gyámhivatal
4200 Hajdúszoboszló, Hősök tere 1. sz.
Telefon: 52/557-354, Fax: 52/557-301

.....
kódszám

Ügyiratszám: Gyh.119-2/2008.	Ügyintéző:	dr. Tóth Ágnes
	Ellenőrizte:	 (Jegyző/aljegyző kézjegye)
	Megtárgyalja:	Egészségügyi és Szociális Bizottság

T Á J É K O Z T A T Ó

a Körzeti Városi Gyámhivatal 2007. évi munkájáról

Tisztelt Képviselőtestület!

A gyámhivatal 2006. évi munkájáról szóló tájékoztatót Hajdúszoboszló Város Képviselőtestülete a 2007. május 17-i ülésén „*beszámoló az önkormányzati szociális és gyermekvédelmi feladatok 2006. évi ellátásáról és fejlesztésük tennivalóiról*” szóló napirend keretében tárgyalta és fogadta el, feladat meghatározása nélkül.

A gyámhivatal személyi állományában – az elmúlt évhez képest – nem történt változás. Hajdúszoboszló, Ebes, Hajdúszovát és Nagyhegyes településeken felmerülő ügyeket továbbra is három ügyintéző látja el, ügycsoportonkénti munkamegosztásban. Munkánkat egy adminisztrátor segíti.

A gyámhivatalban végzett munkát – a főbb ügycsoportok tükrében – az 1. sz. mellékletként csatolt táblázatban szereplő adatokkal szeretném bemutatni. A táblázat két év adatainak összehasonlítását tartalmazza.

Az előző évhez képest „látszólag” ugrásszerűen megnőtt az egyes ügyekhez tartozó alszámos iratok száma. Ez nagyrészt annak tudható be, hogy 2007. január 1-jétől változtak az iktatási szabályok. Ennek megfelelően minden bejövő és kimenő irat külön alszámot kap. Fenti időponttól a gyámhivatali iratok iktatása helyben történik. Ez gyorsította és hatékonyabbá tette az ügyintézkést, ugyanakkor az adminisztrátort jelentősen leterhelte. Emelkedett a hozott határozatok száma, melyeknek az ügyfelek részéről fellebbezéssel való megtámadása elenyésző.

Minden beszámolómban hangsúlyozom, hogy a gyámhivatali eljárásban nem lehet előre megszerkesztett sablonok szerint dolgozni. Az egyes ügyek mögött hányatott sorsú, védtelen gyermekek, segítségre szoruló idősek és kiszolgáltatott helyzetben lévő, pszichiátriai betegségben szenvedő emberek állnak. Munkatársaimmal minden esetben igyekszünk – a körülmények széleskörű feltárása után – a legoptimálisabb, „legemberibb” döntést meghozni, ami sok esetben lelkiileg megviseli az ügyintézőt.

A 2007. évben 9 gyermek **családbafogadásához** járultunk hozzá. Erre akkor kerülhet sor, amikor a gyermeket nevelő szülő – egészségi állapota, indokolt távolléte vagy más családi ok miatt – átmenetileg nem tud gyermekéről gondoskodni, s ezért egy általa megnevezett más család fogadja be és neveli a gyermeket. A családba fogadó szülőt a gyermek részére gyámul rendeljük ki.

A tavalyi évben 5 kiskorú **ideiglenes hatályú elhelyezéséről** kellett rendelkezünk. Szerencsére kivételes intézkedésről van szó, de mégis szeretnék róla kicsit részletesebben beszélni.

Erre a hatósági intézkedésre akkor kerülhet sor, ha a gyermek felügyelet nélkül marad vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteteti és emiatt azonnali elhelyezése szükséges. A súlyos veszélyeztetettség fogalmát a törvényalkotó úgy határozta meg, hogy „*a gyermek olyan bántalmazása, elhanyagolása, amely életét közvetlen veszélynek teszi ki vagy testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődésében jelentős és helyrehozhatatlan károsodást okozhat*”. Az ilyen ügyekben nagyon körültekintően kell azt mérlegelni, hogy a kialakult helyzetben szükség van-e az azonnali beavatkozásra vagy elegendő más intézkedés megtétele.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés iránt indult eljárások lefolytatását nagymértékben segítené, ha a gyermekjóléti szolgálat konkrét ügyekben írt jelzései tartalmaznák az eljáró gyámhivatal részére szükséges adatokat. Sajnos többször előfordult, hogy az ideiglenes hatályú elhelyezésre vonatkozó javaslat olyan időpontban érkezett, amikor a gyámhivatal intézkedésének gyakorlati megkezdése nehézségekbe ütközött.

Fentieken túl az ideiglenes hatályú elhelyezés azonnal lefolytatásánál az is problémát jelent, hogy bizonyos esetekben a rendőrséggel is konzultálni kell kísértő rendőrök kirendelése céljából, ami az ügyintéző személyének védelme érdekében indokolt. Ez az egyeztetés is meglehetősen időigényes, másrészt hivatali gépjármű sem áll mindig rendelkezésre. Néhány hónapos csecsemőnek a gondozási helyre történő szállítása nem kivitelezhető tömegközlekedési eszközökkel. A hivatali gépjármű ilyen jellegű, előre nem tervezhető igénybevétele esetén a hivatali irodák közötti együttműködés erősítése lenne szükséges.

A múlt évben 2 gyermek **átmeneti nevelésbe vételéről** kellett rendelkezünk. Őket a szülők részéről megnyilvánuló elhanyagolás és bántalmazás miatt kellett családjukból kiemelni. A tavalyi évben tartós nevelésbe egyetlen gyermek sem került.

Az átmeneti és tartós nevelésbe vétel fennállásának szükségességét évente – három éven aluli gyermek esetében félévente – felül kell vizsgálni. Ennek során fel kell tárnunk hogyan alakultak a szülők körülményei, tartanak-e gyermekükkel kapcsolatot, mennyire működnek együtt a nevelőszülővel, illetve a gyermekotthonnal. A jogszabályban meghatározott szervek (területi gyermekvédelmi szakszolgálat, a családot gondozó gyermekjóléti szolgálat) javaslatát is be kell szerezni. Az elmúlt évek tapasztalatai azt mutatják, hogy nagyon kicsi annak az esélye, hogy a gyermeket vérszerinti családjába vissza lehet gondozni.

A felülvizsgálat mellett évente két alkalommal határozatban kell rendelkezni az átmeneti és tartós nevelt gyermekeket megillető **zsebpénz utalásáról**.

Szintén gyámhivatali döntést igényel a szülő és a gyermek közötti időszakos kapcsolattartás szabályozása, ami különösen a tanítási szünetek időszakában jelentős.

A lakás-, illetve gyermekotthonban elhelyezett gyermekek után járó ellátások a nevükre megnyitott gyámhatósági fenntartásos forint folyószámlára érkeznek. Amennyiben a gyermek szeretne egy meghatározott **pénzösszeget felhasználni** – a kiskorúnak és gyámjának meghallgatása után – a gyámhivatal erről határozatban dönt. A pénzfelhasználásról a gyámok számadási kötelezettséggel tartoznak, melynek elfogadása szintén határozattal történik.

Az előbb említett eseti számadások mellett a gyámok és a gondnokok **éves számadási kötelezettséggel** tartoznak az általuk kezelt vagyronról. Ezt a számadást minden évben annak a hónapnak a 15. napjáig nyújtják be a gyámhivatalhoz, amelyik hónapban a kirendelésükről szóló határozatot meghozták. A számadásban a bevételeket és a kiadásokat külön, tételesen fel kell sorolni, csatolva a bevételeket és a kiadásokat igazoló iratokat. Jogszabály bizonyos esetekben egyszerűsített számadás benyújtását teszi lehetővé, ilyenkor a bevételeket és a kiadásokat nem kell tételesen felsorolni és az igazoló iratokat sem kell csatolni.

A számadáshoz minden esetben csatolni kell a gyámolt vagy a gondnokolt személyes ügyeire vonatkozó **jelentést** is.

A gyámhivatalnak meg kell vizsgálni a benyújtott számadás helyességét, elbírálni a kiadások szükségességét és értékelni a gazdálkodás során tanúsított gondosságot.

Ha a vagyonkezelésre jogosult gyám, gondnok vagyonkezelői joga megszűnik, a vagyonkezelés egész időtartamára kiterjedő **vég számadást** nyújt be.

Mind a számadások, mind a jelentések elfogadása határozatban történik.

Jelentősen emelkedett a **kapcsolattartás** szabályozása, illetve végrehajtása iránt indult eljárások száma. 2007-ben több alkalommal igazságügyi pszichológus szakértőt kellett kirendelni, hogy a gyermek érdekét leginkább szolgáló szabályozás születhessen.

Elenyésző az egyezséggel befejezett ügyek száma, pedig a gyakorlat azt mutatja, hogy a felek sokkal inkább betartják az általuk kialakított szabályozást, mint a hatóság kívülről jövő döntését.

Évek óta növekszik a **gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése** iránt indult ügyek száma. Ez a növekedés a tavalyi évben is megfigyelhető volt. A gyámhivatalnál előterjesztett 29 kérelemből 16 esetben került sor a megelőlegezés elrendelésére, 6 esetben – a kérelem visszavonása miatt – az eljárást megszüntettük, 5 esetben pedig elutasításra került sor.

2007. december 31-én 47 gyermek részesült megelőlegezett gyermektartásdíjban. A tárgyévben 3.452.000.-Ft került kifizetésre.

Emelkedett az **otthonteremtési támogatás megállapítása** iránt benyújtott kérelmek száma. Ezen támogatás célja, hogy az átmeneti vagy tartós nevelésből kikerült fiatal felnőtt lakáshoz jutását, tartós lakhatása megoldását elősegítse. Az otthonteremtési támogatás mértékét a folyamatos nevelésben eltöltött évek és a fiatal felnőtt készpénz-, illetve ingatlanvagyonának együttes értéke alapján úgy kell megállapítani, hogy a vagyonnal nem rendelkező jogosult esetén érje el, a vagyonnal rendelkező jogosult esetén pedig a vagyonnal együtt érje el

- a négy évnél rövidebb időtartamú nevelésbe vételnél az otthonteremtési támogatás megállapítása idején érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének negyvenszeresét,
- a négy évet meghaladó időtartamú nevelésbe vételnél az otthonteremtési támogatás megállapítása idején érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének ötvenszeresét,
- az öt évet meghaladó időtartamú nevelésbe vételnél az otthonteremtési támogatás megállapítása idején érvényes öregségi nyugdíj legkisebb összegének hatvanszorosát.

A múlt évben 2 fiatal felnőtt részesült otthonteremtési támogatásban, összesen 2.307.000.-Ft összegben. A támogatás felhasználásáról okmányokkal igazoltan el kell számolni. A támogatás összegét az önkormányzat jegyzője a központi költségvetés terhére biztosítja.

Az otthonteremtési támogatással megszerzett ingatlanra 5 évi időtartamra a gyámhivatal elidegenítési tilalmat jegyeztethet be a magyar állam javára.

A tavalyi évben 8 gyermek **családi jogállása** rendeződött a gyámhivatal előtt. 1 gyermek részére képzelt apa adatait állapítottuk meg, 1 gyermeknél pedig hozzájárultunk az apaság megállapítása iránti perindításhoz és rendeltünk részére eseti gondnokot. 6 esetben vettünk fel teljes hatályú apai elismerő nyilatkozatot.

Évek óta emelkedik a **gondnokság** alatt álló személyek száma. Ehhez hozzájárult az is, hogy 2006. szeptemberétől a hajdúszoboszlói idősok otthona pszichiátriai részleget hozott létre, így illetékességváltozás miatt több gondnokolt iratanyaga került át a társhatóságoktól. Sajnos sok esetben ezeknek a beteg embereknek nincsenek hozzátartozóik, vagy ha vannak is, nem vállalják a gondnokság alá helyezés iránti per megindítását, ami így a gyámhivatal feladata lesz. 2007-ben 7 esetben kellett pert indítanunk, 3 esetben pedig a már gondnokság alatt álló személyek állapotának felülvizsgálatát kezdeményeztük. A jelenleg 97 gondnokság alatt álló személyből 20 főnek hivatásos gondnok látja el a gondnokságát. A gyámhivatal mellett a tavalyi évben 3 hivatásos gondnok végzett ilyen feladatokat.

Az 1. sz. melléklet tartalmazza az **ingó-és ingatlantulajdonos kiskorúak** számát is, ami szintén évek óta növekszik. A vagyonszerzésről való értesülést követően a kiskorúakat nyilvántartásba vesszük, melynek megtörténtéről a törvényes képviselőt értesítjük. Ebben tájékoztatjuk a szülő, hogy az ingatlan tulajdonjogának átruházására, vagy bármely más módon történő megterhelésére vonatkozó jognyilatkozat érvényességéhez – értékhatártól függetlenül – a gyámhivatal jóváhagyása szükséges. Folyamatosan figyelemmel kísérjük a nagykorúvá válásokat, s ezeket a személyeket értesítjük vagyonuk összetételéről, állagáról.

A Hajdú-Bihar megyei Főügyészség – törvényességi felügyeleti jogkörében – felülvizsgálta a gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése tárgyában folytatott eljárásainkat. 5 ügyirat felülvizsgálatát végezték el és a legenyhébb ügyészi intézkedéssel, felszólalással éltek.

Az Észak-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szociális és Gyámhivatala 2006. évi ellenőrzési tervének megfelelően átfogó hatósági ellenőrzést végzett a gyámhivatalban. Ennek megállapításait 2007. januárjában kaptuk meg. A konkrét ügyek elemzésénél kisebb eljárási hibák feltárására került sor. Ahogy már a 2003-as ellenőrzéskor, most is leírták, hogy indokoltnak látszik egy fénymásoló berendezés beszerzése.

Kérem a Tisztelt Képviselőtestületet, hogy a Hajdúszoboszló Városi Gyámhivatal 2007. évi munkájáról szóló tájékoztatót szíveskedjen elfogadni.

Hajdúszoboszló, 2008. március 31.

dr. Tóth Ágnes
gyámhivatal vezető

Városi Gyámhivatal hatósági munkáját bemutató statisztikai adatok

(2006-2007. év között)

Megnevezés	2006. év	2007. év
iktatott gyámhatósági ügyiratok főszámmal	570	578
alszámmal	1354	4369
hozott határozatok száma	609	674
ebből fellebbezéssel megtámadott	3	2
helybenhagyott	2	-
megsemmisített	-	-
megváltoztatott	1	2
Ügytípusonkénti adatok:		
kiskorúak száma, akiknek családi jogállása a gyámhivatalnál rendeződött	9	8
apai elismerések száma	9	6
apaság bírói megállapítása	-	1
képzelt apa adatainak megállapítása	1	1
családba fogadott kiskorúak	4	9
gyámhivatal által elrendelt ideiglenes hatályú elhelyezések száma	7	4
az elhelyezéssel érintett kiskorúak száma	15	5
átmeneti nevelésbe vett kiskorúak	6	2
tartós nevelésbe vett kiskorúak	1	-
kapcsolattartási ügyek	21	32
jogerősen befejezett	17	26
határozattal szabályozott	8	23
egyezséggel befejezett	9	3
gyermektartásdíj állam általi megelőlegezése iránt indult eljárás	26	29
érintett gyermekek száma	44	39
megelőlegezések száma	6	13
engedélyezett örökbefogadások száma	1	-
eladással/megterheléssel kapcsolatos vagyoni ügyek	26	27
otthonteremtési támogatás iránti kérelmek száma	2	4
otthonteremtési támogatásban részesült fiatal felnőttek	-	2

December 31-én nyilvántartott:		
gyámság alatt állók	72	85
ebből számadásra kötelezett gyámok	47	54
gondnokság alatt állók	94	97
ebből számadásra kötelezett gondnokok	67	73
átmeneti nevelésben lévő kiskorúak	30	36
tartós nevelésben lévő kiskorúak	2	1
nyilvántartott ingó- és ingatlan tulajdonos kiskorúak	283	312
gondnokoltak	73	69